2.10 Beskrivning, målsättning och åtgärder för delområden (områdesindelning enligt kartan bil 12). Beträffande underlaget för skötselplanen se bil 9.

Skötselområde 1

Beskrivning: Området omfattar delar av en gammal invallning, där pumparna tystnade på 1930-talet. Dels fastmark med inslag av fukt- och torrängar och dels större fuktmarker av varierande igenväxningsgrad. Området betas sedan några år svagt med ungdjur. Trädskikten utgöres av bl a asp, björk, ek och rönn, medan buskskiktet domineras av aspsly och vide. Från gården Nynäs går en bilväg fram till parkering några hundra meter norr om reservatsgränsen. Därifrån finns markerade stigar in i reservatet. Inom området står en gammal, delvis förfallen lada samt äldre boningshus vid Linsön.

Delar av de gamla invallningarna avses nu bli renoverade, jämför bil 4. Arbetet har påbörjats 1980.

Målsättning: Ett variationsrikt kulturlandskap där åker och ängsmarker omväxlar med lövskogsholmar, aktivt jordbruk eller betesdrift. Förutsättningarna för artrik flora och fauna beaktas.

Vegetationen på Björkholmen skall utvecklas som naturskog.

Huset på Linsön användes av naturvårdsförvaltaren för informationsändamål. Udden öster om Linsöstugan utnyttjas eventuellt som landstigningsplats och utgångspunkt för strövtåg i reservatets norra del.

Åtgärd: Röjningar och gallringar för att åstadkomma et öppnare landskap. Smärre holmar och dungar lämnas utan åtgärd för att skapa variation i landskapet. Hela Björkholmen lämnas helt orörd. Skogsbryn lämnas som regel utan åtgärd. I hagmarkerna norr och väster om Talluddarna och söder om Linsöstugan tas trädridåerna i dikena bort

Komplettering av stängsel. Iordningställande av ytterligare betesfållor för erhållande av ett intensivare, mera lättstyrt bete. Samordning med markägarens arbete beträffande de gamla invallningarna.

Avtal träffas med markägaren dels om vägen och dess fortsatta utnyttjande, dels om P-, rast- och

1981-12 30 000 Skrivab Växjö

informationsplatsen. Likaledes träffas ett avtal beträffande fortsatt bete inom ramen för överenskommelsen i bil 4.

Successiv upprustning av Linsöstugan. Iordningställande av informationsmaterial. Sanitära anordningar. Enkel brygga (med plats för 2-3 båtar) öster om Linsöstugan.

Löpande underhåll av P-plats, rastplats och Linsöstugan, sanitära anläggningar samt bilväg.

Skötselområde 2

Beskrivning: Flertal ändmoränryggar med ängslövskog och mellanliggande fuktiga stråk. Dominerande trädarter är ek, asp och rönn. Området betas svagt med nötkreatur. Ett fågeltorn har uppförts på den östligaste udden. Vass-slåtter har utförts utanför tornet.

Målsättning: Beteslandskap där grova dimensioner på ek och andra lövträd eftersträvas. Det varierande och artrika lövbeståndet bibehålles.

Åtgärd: Successiva men begränsade ingrepp för att öka träddimensionerna. Enbart gallring. Smärre holmar lämnas utan åtgärd. Större holmar gallras men skogsbrynet mot sankmarker lämnas i huvudsak utan åtgärd. Torra och fallna stammar lämnas med hänsyn till växt och djurliv. Åtgärderna runt ekar genomföres i samråd med expertis på lavar, vedsvampar och insekter. Viss friställning av döda och halvdöda ekar och aspar görs mot solsidan för att gynna vissa vedsvampar. Buskskiktet lämnas i regel orört.

Iordningställande av ytterligare en betesfålla. Avtal träffas med markägaren angående bete av området.

Slyröjning. Skötsel och underhåll av befintligt fågeltorn och promenadstigar.

Skötselområde 3

Beskrivning: Området utgöres av en halvö på isälvsavlagring. Glest trädbestånd som domineras av ek men med inslag av björk, asp, rönn och tall. Inom området finns två torrängar. På halvön ligger ett fritidstorp. Närmast torpet finns flera mäktiga ekar. Området betas svagt.

1981-12 30 000 Skrivab Växjö

Målsättning: Beteslandskap med lövbestånd. Bete på torrängen bör dock undvikas vår och försommar. Grova dimensioner på ek och andra lövträd eftersträvas. Skogsbryn och sankmarker lämnas intakta. Torra och fallna stammar lämnas att förmultna med tanke på växt- och djurliv. Byggnadernas exteriör bibehålles.

Åtgärd: Successiv plockhuggning för att gynna dimensionsutvecklingen på ekarna. Viss föryngring av ek. Åtgärdernas utformning i detalj prövas i samråd med expertis på lavar, vedsvampar och insekter (jfr område 2).

Nordost om stugan föryngras videbuskage med tanke på vilt samt insekter och insektsätande fåglar.

Röjning av buskar på torräng-fuktäng 100 m öster stugan.

Yttre delen av udden stängs av för betesdjur (under delar av året efter behov).

Slåtter eller buskröjning i torrängen på udden vid behov.

Röjning av starr och vass i en remsa strandäng.

Skötselområde 4

Beskrivning: Sandholmen är en åskulle i ett av isälvsstråken inom reservatsområdet. Trädskiktet utgöres av tall och buskskiktet består i huvudsak av ene. Området är i viss mån ett utflyktsmål för den båtburne vilket framgår av stigar och eldplatser. Eldstad, toalett och brygga finns.

Målsättning: Bibehålla holmens nuvarande karaktär med slutna tall och enepartier omväxlande med små öppningar. Möjlighet att nyttja holmen som utflyktsmål dock utan anordningar.

Ågärd: Begränsad röjning i öns södra del. Röjningarna inriktas på att bibehålla de öppna ytorna i området och i viss utsträckning gynna enstaka enar. Befintlig toalett och brygga tas bort.

Skötselområde 5

Beskrivning: Ärön karaktäriseras av mycket stenig och grund mark med ett trädskikt som domineras av björk, ek och asp. Inom området finns dels en torräng och dels ett par fuktängar.

1981-12 30 000 Skånska Växjö

Lindholmen består av en åskulle med en artfattig torräng. Trädskiktet som ej är slutet består främst av ek, björk, asp samt enstaka grova lindar. Grustäkt har skett tidigare (i begränsad omfattning).

Furön har en mycket varierande vegetation. Det finns blåbärsgranskog och örtrik granskog samt ängslövskog med ek, rönn och lind. Insprängt i dessa beståndstyper finns hällmarker med dess karaktärsväxter och en ganska artrik torräng samt fuktängar.

Lindholmen, Ärön och Furön är mycket kraftigt betade av det vilda. Området har ornitologiskt intresse. Läget är avskilt och ostört.

Målsättning: Lämnas orört att utvecklas som naturskog med undantag för torrängar som hålls öppna.

Åtgärd: Landstigningsförbud årligen 1.4 -31.7 . Slåtter eller buskröjning på torrängarna vid utpräglat behov. Åtgärden föregås av samråd i skötselråd. (Torrängarnas läge framgår av rapport över vegetationsbeskrivning 1972 - se bil 9 punkt 11).

Skötselområde 6

Beskrivning: I väster blandskogsområde med tall på de magrare moränpartierna och blåbärsgranskog med björkinslag på mellanliggande partier. I öster lövskog med graninslag. Buskskikt av ene.

Målsättning: Lövskogsbruk. "reservområde" vid eventuell utökning av beteslandskapet inom delområde nr 1.

Åtgärd: Successiv gallring och föryngring. Skogsbrynen mot sankmarkerna lämnas i huvudsak intakta. Viltvårdsåtgärder.

Skötselområde 7

Beskrivning: En gammal hagmark med gran, tall, björk, asp och enstaka ekar. Rikligt med gammal ene.

Målsättning: Enbestånd med ett glest överbestånd av i första hand ek.

Betesdrift (om förutsättningar tillkommer).

1981-12 30 000 Skrivab Växjö

Åtgärd: Försiktig röjning för att gynna enarna, ca 10 % uttages etappvis. De flesta barrträden borttages. Skogsbrynet lämnas i huvudsak intakt.

Slyröjning vart tredje år eller vid behov.

Skötselområde 8

Beskrivning: Ängslövskog med dominans av ek, asp och björk. Buskskiktet domineras av aspsly men det finns även stort inslag av hassel, speciellt på Töresholmen. På de omgivande starrmaderna breder lövbuskage (björk) ut sig. Orrholmen är uppbyggd av isälvsmaterial (i stråket Prästön-Hästudden).

Målsättning: Lämnas huvudsakligen orört att utvecklas som naturskog med undantag av terräng som hålles öppen.

Åtgärd: Buskröjning i torrängen på den centrala delen av Orrholmen vid behov (jämför delområde 5).

Skötselområde 9

Beskrivning: Vattenområde som är kraftigt igenväxt. Strandzonen omkring Torsbotten domineras av vass- och starrmader där lövbuskagen breder ut sig.

Målsättning: Fågelbiotop. Lokalen lämnas i huvudsak ostörd.

Åtgärd: Vass-slåtter.

Denna och andra åtgärder som syftar till att förbättra betingelserna för fågellivet utföres i nära samråd med botanisk och ornitologisk sakkunskap.

Skötselområde 10

Beskrivning: Skogsområde ut mot Torsbotten och starrmaderna väster därom. Blandbestånd. Skogsbrynen av intresse bl a med hänsyn till insektsfaunan. Inom området finns två torrängar - Ä9 och Ä17 enligt vegetationsbeskrivningen (jämför bil 9)

Målsättning: Buffert mot känsliga miljöer. Skogsbruk med särskilt hänsynstagande till naturmiljön. Skogsbrynen lämnas i huvudsak intakta. Viltvård.

Åtgärd: Viltfoderplatser m m vid Myrhultstorp, lövfällning vintertid.

1981-12 30 000 Sk vab Växjö

Reservatsförvaltaren medverkar i drivningsplanläggning och utför stämpling om skogsavverkning aktualiseras.

Skötselområde 11

Beskrivning: Området omfattar dels sankängar dels skogsbryn ner mot den igenväxande Västeröviken.

Det täta skogsbrynet domineras av gran med inslag av björk, al och tall. Goda betingelser för insekts- och fågelliv.

Målsättning: Bibehålla den gynnsamma miljön för ett artrikt insekts- och fågelliv. Skogsbrynen bevaras intakta. Området kan betas alternativt lämnas utan åtgärd.

Åtgärd: Vidare detaljinventeringar för ökad kännedom om naturförhållandena.

Skötselområde 12

Beskrivning: Barrblandbestånd med medelålders - äldre skog. I vissa delar finns inslag av björk, asp och ek. I kanten mot odlingsmarkerna i sydost finns en rad stora ekar. Genom området går en enskild väg till Västra Nötön (och vidare mot Östra Nötön). P-plats har tidigare iordningsställts där vägen möter odlingsmarkerna. Efter framställning från markägaren har P-platsen ersatts av nytt arrangemang cirka 200 meter längre västerut. Avsikten har varit att minska den störning besökare kan medföra för jordbruket.

Målsättning: I zonen med ekar vid odlingsmarken skall en öppen vegetation av hagmarkskaraktär bibehållas.

I övrigt bedrives ett normalt skogsbruk dock med särskilt hänsynstagande till naturvårdens intressen (inom ramen för generella regler i skogsvårdslagen).

Exempel på sådana hänsyn är

a) bevarat inslag av lövträd

b) drivning i sådan form att markskador undvikes

1981:12 30 000 Skrivab Växjö

c) skogsbryn lämnas i huvudsak intakta med tanke på växt- och djurliv samt landskapsbild.

I västra delen P-plats och utgångspunkt för allmänhetens besök på Västra och Östra Nötön. Den tidigare P-platsen i öster utnyttjas endast som enkel rastplats. Allmänheten äger ej rätt att med bil färdas öster om nya P-platsen. Undantag kan dock (i begränsad omfattning) göras för särskilda grupper med t ex rörelsehindrade besökare efter speciellt tillstånd av naturvårdsförvaltaren.

Åtgärder: P-platsen med informationstavla m fl anordningar kompletteras och underhålles. Stig mot Hästudden och Ö Nötön iordningsställes. Rastplatsen vid tidigare P-plats underhålles. Röjningar i zonen med ekar vid åkerkanten utföres vid behov av naturvårdsförvaltaren (jämför överenskommelse, bil 5).

Stämpling och drivningsplanläggning utföres (kostnadsfritt) genom naturvårdsförvaltaren när markägaren aktualiserar föryngringshuggning.

Skötselområde 13

Beskrivning: Områdets centrala delar (c) (se vidstående karta i skala 1:10 000) utgöres av ett attraktivt, "äldre" odlingslandskap med små åkrar, ängar och täta lövskogsholmar där ek, lind, hassel utgör karaktäristiska inslag. Området är av väsentlig betydelse för reservatets karaktär. I norra och delvis sydöstra delarna (a och b) är åkrarna större med mer "modern" struktur. I öster starrmader (e). Inom området ligger gården Västra Nötön (d) som för närvarande ej är bebodd. Här finns boningshus, 2 uthus, jordkällare, smedja, vedbod och toalett. I nordost mot sankmarkerna finns betesområde med heterogena skogsbestånd (f) på delvis bergbunden mark.

Omdragning av bilvägen har skett så att denna nu passerar strax väster om gården.

Målsättning: Bevara det nuvarande öppna odlingslandskapet. Bibehållande av befintliga byggnaders exteriör. Beträffande de centrala delarna bör i första hand öppethållandet ske genom betesdrift.

1981-12 30 000 Skrivab Växjö

LÄNSSTYRELSEN
Värmlands län
Planeringsavdelningen
Byrådirektör P Åhgren

1984-11-02

Bil 1
till länsstyrelsens
beslut 1984-11-02
om reservatsbildning
för Nötön-Åråsviken

I åkerholmar och beteshagen i nordost får ej avverkning eller andra ingrepp ske så att områdets karaktär väsentligen ändras.

Beträffande delområde C har särskild överenskommelse om markanvändningen träffats, jämför bil 5.

Åtgärd: Ny sträckning av vandringsled i västra kanten. Jämför principiell markering på kartan. Enkelt staket uppsättes - om markägaren så önskar - väster och söder om gården för att markera tomtgräns.

Röjningar i åkerholmar inom delområde C utföres av naturvårdsförvaltaren i enlighet med överenskommelsen i bil 5.

1981-12 30 000 Skrivab Växjö

SKÖTSELPLANEKARTA

BETR NYNÄS 2:7 INOM NÖTÖ-RESERVATET

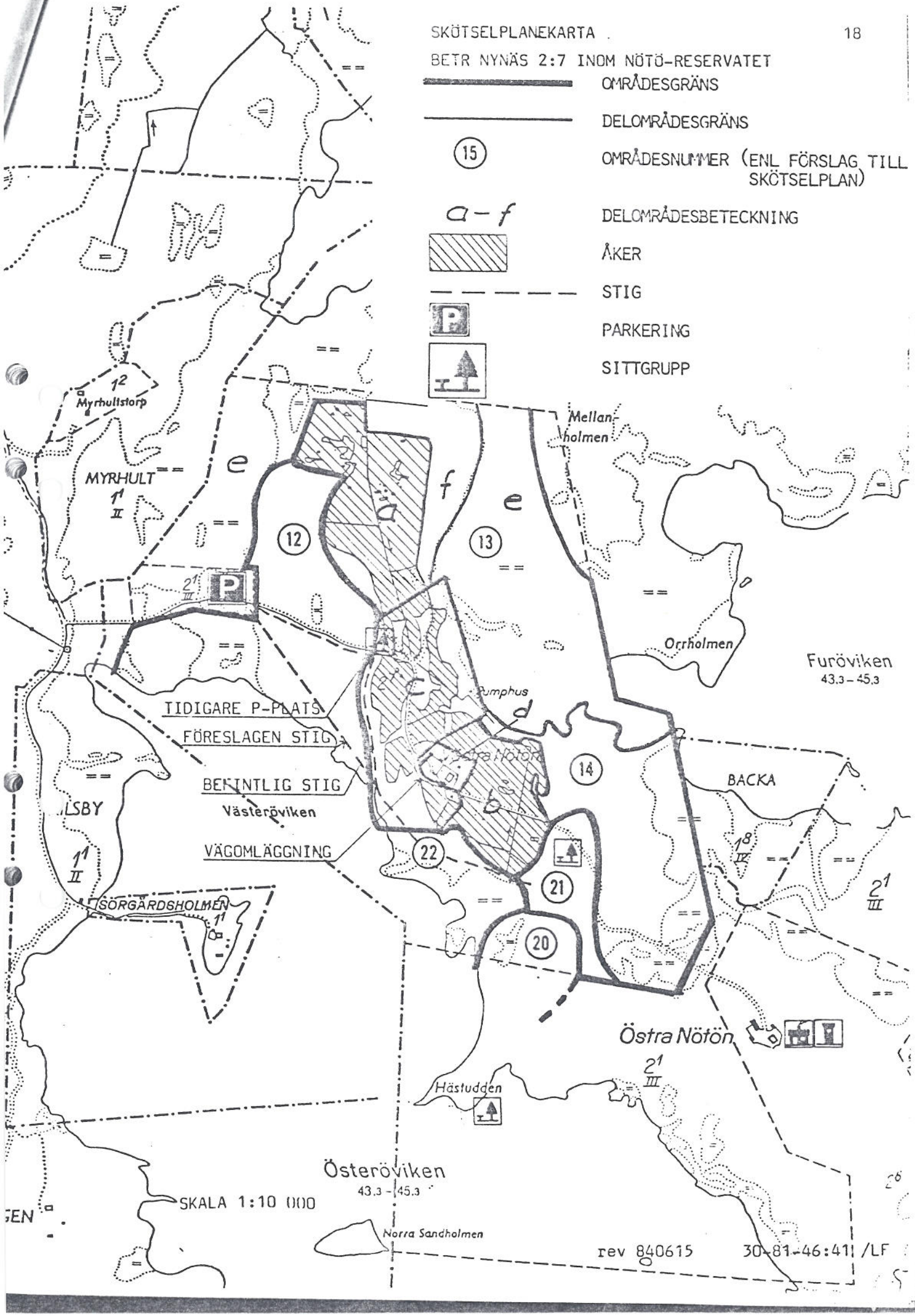

LÄNSSTYRELSEN
Värmlands län
Planeringsavdelningen
Byrådirektör P Åhgren

1984-11-02

Bil 1
till länsstyrelsens
beslut 1984-11-02
om reservatsbildning
för Nötön-Åråsviken

Skötselområde 14

Beskrivning: Beteslandskap. Sedan några år har betestrycket varit ringa. De långsmala ändmoränerna med mellanliggande fuktigare partier präglar området. Trädskiktet utgöres främst av björk, asp och ek. I vissa delar bildar klibbalen bestånd. I buskskiktet märks främt hassel men utåt fuktmarkerna bildar gråalen täta buskage. Inom området finns flera fuktängar.

Målsättning: Bevara karaktären av hagmark. Utökat bete. (jämför överenskommelse enligt bil 5).

Åtgärd: Avtal med markägaren eller annan lämplig brukare träffas angående betet. Successiv föryngring av hassel, olvon och try. Kompletterande röjningar (jämför överenskommelse, bil 5).

Kompletterande röjningsåtgärder i de torrare avsnitten för att förbättra betet och behålla den öppna karaktären. De sankare partierna lämnas orörda. Den södra sankängen hålles öppen genom kompletterande slåtter. Torrängar avgränsas med staket och undantages från bete vid behov (dvs vid risk för överbetning).

Skötselområde 15

Beskrivning: Området omfattar den norra delen av Östra Nötön. Delvis fint utbildad lundvegetation med bl a lindbestånd. Bland övriga trädarter märks ek, rönn, lönn samt asp. I buskskiktet kan nämnas hassel, hägg, olvon och try. I övriga delar av området dominerar björk och ask samt i vissa avsnitt gran och al. Artrikt fältskikt.

Målsättning: Bevara en sluten lundvegetation.

Åtgärd: Gran avverkas och röjes bort vid behov. Området omkring gjusboet lämnas dock utan åtgärd. Växtplatsen för laven Scoliciosporum primosum (i norra delen av området - se dokumentation i reservatspärmen) behandlas i samråd med expert på lavar.

Skötselområde 16

Beskrivning: Området domineras av en blåbärsgranskog med enstaka inslag av ek och asp.

Målsättning: Beståndet utvecklas som naturskog. Fågelbiotop.

Åtgärd: -

Skötselområde 17 a

Beskrivning: Området utgöres av gården Östra Nötön med omgivande åkrar och steniga ängar med ett trädskikt av i huvudsak ek och lind. Det glesa buskskiktet domineras av hassel. Artrikt fältskikt.

Målsättning: Beteslandskap med brukade åkertegar i centrum.

Åtgärd: Röjning, uppsättande och underhåll av betesstängsel. Bete genom avtal med lämplig djurhållare - ortsbo (alternativt slåtter).

Mindre delområden skötes genom slåtter alternativt vallodling direkt av naturvårdsförvaltaren eller helst genom avtal med ortsbo.

Skötselområde 17 b

Beskrivning. Utgör det välbesökta gårdstunet. Ett timmerhus som var i starkt förfall har bränts, liksom ladugård m fl uthus. En tvättstuga i gott skick är dock iordningställd till rastkoja (öppen för allmänheten) i ena halvan och förråd (för naturvårdsförvaltaren) i den andra. Toalett och sittgrupper finnes liksom iordningställd källa.

Målsättning: Bibehålla gårdstunets öppna karaktär och göra det besöksvänligt. Tältplats. Avsikten är därvid att ge möjlighet till övernattning i samband med mer omfattande naturstudier i området. Tältning skall ske i samråd med naturvårdsförvaltaren. Camping av vanligt slag avses ej ske.

Åtgärd: Årlig slåtter. Skötsel av sanitära och övriga anläggningar.Området sydost om raststugan mellan två stora ekar och källaren röjes så att ekarna går fria.

1981-12 30 000 Skrivab Växjö

Skötselområde 18

Beskrivning: Ett mycket varierande område vars trädskikt består av björk, tall, gran, asp, ask och klibbal i olika kombinationer. I buskskiktet märks bl a hassel och brakved. Inom området finns alkärr och ett par små gamla åkerlappar på fuktiga marker. I södra tredjedelen förekommer klibbal mycket rikligt.

Målsättning: Området får utvecklas som naturskog.

Åtgärd: -

Skötselområde 19

Beskrivning: Hästudden utgörs av isälvsmaterial (i stråket Prästön-Hästön-Arskagsudden). Attraktiv torräng med ett glest trädskikt som domineras av tall. Trumgräshoppan har tidigare haft en utpostlokal här. God sandstrand. Toalett och sopkärl finns.

Målsättning: Bevara uddens nuvarande karaktär av öppen torräng. Ängen utvidgas i sin norra del.

Åtgärd: Utglesning av trädskiktet i ängens norra del. Där placeras även en saltsten.

Slåtter eller buskröjning i torrängen vid utpräglat behov. Åtgärden föregås av samråd i skötselråd.

Sanitära anläggningar tages bort.

Staket uppsättes i norr för att förhindra betesdjur i område nr 14 från att komma in i området.

Skötselområde 20

Beskrivning: Ett barrskogsdominerat område. I norra delen planterad "tysk-tall".

Målsättning: Skogsbruk med speciell hänsyn till naturmiljön. Skogsbete kan ske.

Åtgärd: Stämpling och drivningsplanläggning genom reservatsförvaltaren.

1981:12 30 000 Skrivas Växjö

Skötselområde 21

Beskrivning: Området ligger inom det tidigare nämnda isälvsstråket. Här finns en tämligen väl markerad åskulle, som dock varit utsatt för grustäkt (bil 5). Efter särskild överenskommelse tog markägaren 1979 grus inom delområde enligt bil 5a. Markägaren bedömde emellertid materialet i området som mindre lämpligt för sina behov varför husbehovstäkt enl bil 5b åter aktualiserats. Ändmoränserien ansluter tydligt till isälvsstråket. Inom området finns torrängar. Mellan ängarna ett glest skogsbestånd där trädskiktet domineras av tall med inslag av björk. Enen bildar ett relativt tätt buskskikt. Området har intill senaste åren betats. I den sydöstra delen av området ligger två små åkrar.

Målsättning: Bevara torrängarna och den instruktiva kombinationen av isälvsstråk och ändmoränserie. Bevara och underhålla den hagmarkskaraktär som finns i övriga delar av området.

Om aktualiserad husbehovstäkt av grus tillåtes - enligt separat beslut av länsstyrelsen - skall täkten starkt begränsas till yta och insynsskydd av tätare vegetation sparas mot övriga delar av området.

Betesdrift och vegetationsskötsel enligt särskild överenskommelse, jämför bil 5.

Åtgärd: Öppna de mer slutna delarna av området för att gynna enbeståndet (obs dock insynsskyddet) och torvmarksfloran. Gräns för grustäktsområde markeras i terrängen.

Fortsatt bete.

Skötselområde 22

Beskrivning: Området som ligger söder om gården Västra Nötön ut med Västeröviken har betats relativt kraftigt och är därför bitvis av hagmarkskaraktär speciellt i strandzonen. Trädskiktet domineras av tall med inslag av gran och björk.

Målsättning: Bibehålla hagmarkskaraktären.

Åtgärd: Uppsättande av stängsel. Stämpling (för gallring) och drivningsplanläggning av naturvårdsförvaltaren när avverkning aktualiseras.

1981-12 30 000 Skoglab Växjö

LÄNSSTYRELSEN
Värmlands län
Planeringsavdelningen
Byrådirektör P Åhgren

1984-11-02

Bil 1
till länsstyrelsens
beslut 1984-11-02
om reservatsbildning
för Nötön-Åråsviken

Skötselområde 23

Beskrivning: Heterogent skogsområde delvis av lundkaraktär. I bestånden ek, björk, lind, asp och rönn, Gran har avverkats. I buskskiktet dominerar hassel. Området har betats. P-, rast- och informationsplats är iordningställd vid vägslutet.

Målsättning: Lundvegetation. P-, rast- och informationsplats som utgångspunkt för besök på Arskagen. Närmast P-platsen gynnas de stora ekarna dock utan att området görs till "park". Skogsbete om avtal med lämplig brukare kan träffas.

Åtgärd: Fortlöpande skötsel och underhåll av P-, rast- och informationsplatsen. Skötsel av sanitära anordningar. Kompletering av betesstängsel vid behov. Plockhuggning av gran.

Skötselområde 24

Beskrivning: Sörgårdsholmen, som är en ändmoränrygg kan betraktas som tomt till det bostadshus som finns på holmen.

Målsättning: Privat disposition av tomtområdet.

Åtgärd: -

Skötselområde 25

Beskrivning: Området utgöres av upprustade, röjda och årligt slagna åkrar och lövängar med ett trädskikt av i huvudsak ek och lind. Det glesa buskskiktet domineras av skogstry. Stängsel med genomgångar är uppsatta omkring området. I sydöstra delen kring ett boningshus finns en torräng. Huset nyttjas delvis som fritidsbostad. Runt huset förekommer en rad kulturväxter exempelvis äppel-, plommon- och körsbärsträd. Fastigheten har nyligen inköpts av naturvårdsfonden.

Målsättning: Bevara de gamla lövängarna och åkrarna öppna. Delar av åkrarna utnyttjas för viltfoderproduktion. Tältning skall endast ske med tillstånd av naturvårdsförvaltaren. Avsikten är därvid att ge möjlighet till övernattning i samband med mer omfattande naturstudier inom området. Camping av vanligt slag avses ej ske.

1981-12 30 000 Skrivab Växjö

Boningshuset upprustas med avsikt att användas dels för naturvårdsförvaltarens behov, dels för informationsändamål. På sikt kan förläggning av kurser och dylikt bli aktuell.

Åtgärd: Komplettering av utförda röjningsåtgärder. Iordningställande och skötsel av en viltåker. Uppsättande av sittgrupp, toalett och sopställ.

Lövängsområdet räfsas maskinellt på våren om markförhållandena medger detta, eljest handräfsning speciellt runt kanterna av ändmoränryggarna för att inte skada örterna. Hela skötselområdet slås rent på sommaren. Gräset tillvaratas efter torkning.

Skötselområde 26

Beskrivning. 26 a. Varierande område med fuktiga och torra partier. Inom området som delvis är blockrikt finns flera igenväxta åkrar. Trädskiktet domineras av björk, gran, asp, ek samt i vissa delar av al (S 160, 166 och 176 enligt vegetationsbeskrivningen 1972).

26 b. De östra delarna av Arskagen med dess starkt brutna strand (utskjutande ändmoräner). I trädskiktet främst björk, gran och ek. Området betas för närvarande svagt. Knipholkar uppsatta i stranden.

26 c. Torräng på udde i Österöviken.

Målsättning: Skogsbete kan ske. Torrängen hålles öppen. Gamla åkrarna hålles öppna (dock lägre prioritet än beträffande delområde 25). Inom huvuddelen av området tillåtes skogsbestånden spontant utvecklas mot urskog.

Åtgärd: Torrängen röjes fri från buskar vid behov. Eventuellt öppnas någon eller några gamla åkerytor om medelstilldelningen så medger. Stora ekar intill vandringsleden frihugges.

Skötselområde 27

Beskrivning: Omfattar Yttre Ekholmen vars trädskikt domineras av asp, ek, björk och utmed stranden av al. I buskskiktet märks en och brakved. Betas.

Målsättning: Lämnas orört att utvecklas som naturskog.

Åtgärd: -

1981 12 30 000 Skrivab Växjö

Skötselområde 28

Beskrivning: Omfattar Arskagsudden med en tilltalande ängsmark. Trädskiktet som är glest domineras av tall. I buskskiktet finns ett vackert enbestånd. På udden finns en av reservatets få naturliga badplatser. Sanitära anordningar är utplacerade. Området betas.

Målsättning: Bibehålla det vackra enbeståndet och torrmarksfloran. Möjlighet att landstiga och utnyttja udden som utgångspunkt för besök i reservatet.

Utnyttjandet bör dock begränsas och camping motverkas för att inte områdets karaktär skall riskeras.

Åtgärd: Försiktig röjning för att gynna enen. Skogsbrynet ut mot Vänern lämnas utan åtgärd.

Årlig skötsel av sanitära anordningar.

Yttre delen av udden (cirka 100 m) avstänges från betesdjur med hänsyn till torrmarksfloran.

Skötselområde 29

Beskrivning: Ett björkdominerat område med inslag av fuktängar. (Alkärren S 154 och S 155 enligt vegetationsbeskrivningen.) Utöver björk märks gran, asp och ek i trädskiktet och bl a en och hassel i buskskiktet. Området betas.

Målsättning: Ekdominerad lövskog som får utvecklas i huvudsak fritt som naturskog. Skogsbete kan ske.

Åtgärd: Frihuggning av stora ekar efter vandringsleden.

Skötselområde 30

Beskrivning: Sandskär utgör en del i reservatets västra isälvsstråk som löper från nordost till sydväst. Trädskiktet domineras av björk och rönn.

Målsättning: Lämnas att utveckla sig fritt.

Åtgärd: -

1981 12 30 000 Skrivab Växjö

LÄNSSTYRELSEN
Värmlands län
Planeringsavdelningen
Byrådirektör P Åhgren

1984-11-02

Bil 1
till länsstyrelsens
beslut 1984-11-02
om reservatsbildning
för Nötön-Åråsviken

Skötselområde 31

Beskrivning: Ö-världen i Åråsviken.

Det mycket stora antalet öar, holmar och skär utgöres av uppstickande delar av ändmoränryggarna som karaktäriserar området. Ett undantag utgöres av Fruskären m fl öar norrut i det stråk av isälvsavlagringar som löper genom området.

Öarna är i flertalet fall inbäddade i omfattande vassfält.

Vegetationen på öarna karaktäriseras av lövskogsbestånd med framför allt björk, ek, rönn och asp i varierande proportioner.

Delar av området betas för närvarande (med ungnöt). Detta gäller främst Svenningsöarna och Fruskären (inom Skaraborgs län). Tidigare torde betet ha varit betydligt mer omfattande.

Området är mycket svårframkomligt per båt på grund av såväl vassarna som de många grunden och blockryggarna. Svenningsöarna och S Fruskär utnyttjas dock relativt flitigt av besökare. På S Fruskär har naturvårdsförvaltaren restaurerat en gammal fiskestuga. Genom avtal med ägaren står den nu öppen för allmänheten.

I sin helhet utgör detta komplexa område en rik och märklig naturmiljö. I sina detaljer är emellertid växt- och djurliv ofullständigt kända.

Större delen av ö-världen ligger numera inom Skaraborgs län efter ändring av länsgränsen.

Målsättning: Ostörd naturmiljö med en huvudsakligen opåverkad utveckling av växt- och djurliv. Stark begränsning av båttrafiken i syfte att undvika störningarna på naturmiljön. Revidering av skötselplan efter fördjupade, biologiska studier. Därvid prövas bl a behovet av tillträdesförbud för delar av området. Likaså prövas frågan om i vilken omfattning besök skall medges eller underlättas i vissa delar.

Åtgärder: Underhåll av befintliga, enkla anordningar för besökare på S Fruskär. Cirka 100 meter stängsel samt vass-röjningar vid Fruskär för att genom utökad betesdrift förbättra förutsättningarna för vadare m fl arter.

1981-12 30 000 Skrivab Växjö

Ovanstående åtgärdsförslag skall ses som rekommendation till överenskommelse mellan naturvårdsförvaltaren, skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län och länsstyrelsen i Skaraborgs län eftersom denna del av skärgården genom gränsändring hamnat i Skaraborgs län.

Biologiska inventeringar som underlag för reviderad skötselplan. Med hänsyn till områdets komplexitet kan inventeringsarbetet behöva bedrivas i etapper (geografiskt och ämnesvis). Studier av biologiska konsekvenser av ökad båttrafik prioriteras.

Vass-slåtter m fl åtgärder vid Stackhålan (i söder) i avsikt att förbättra betingelserna för vadare. Åtgärderna skall utföras i samråd med ornitologisk sakkunskap.

3. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

3.1 Övergripande mål

Reservatet har tillkommit för att skydda och vårda de speciella naturvärden området rymmer samt för att sprida kännedom och förståelse för dessa naturförhållanden. Planerade anordningar och åtgärder avser därför dels att kanalisera besökare för att begränsa störningar att underlätta verksamhet som syftar till att sprida naturkunskap.

3.2 Anläggningar

3.2.1 Ett system av strövstigar skall anordnas enligt bifogad karta - bil 11 - (i skala 1:50 000). Utmärkning sker enligt svensk standard. Spångning sker där det under vår och försommar är för blött att gå med grova skor. Röjning för stig skall göras så att besökare med (barn-)ryggsele kan gå utan direkt hinder. Stammar som fallit över stig kvistas men behöver normalt ej kapas/borttagas.

3.2.2 Stängselgenomgångar anordnas vid samtliga platser där stängsel och stigar korsar varandra.

3.2.3 Enklare rastplatser finns och underhålles inom följande delområden: Västra Nötön, Östra Nötön, Arskagen, Hästudden och Svenningsön samt vid P-platserna. Utrustningen skall vara toalett, sittgrupp och enkel informationstavla. "Tvättstugan" vid Östra Nötön upplåtes som rastkoja för allmänheten liksom stugan på S Fruskär.

3.2.4 Enkelt torn för studier av fågelliv finns på Prästön. Ytterligare någon enstaka observationsplats kan tillkomma efter prövning i skötselråd.

1981 12 30 000 Skrivab Växjö

3.2.5 Stugan på Linsön upprustas och utnyttjas som raststuga och framför allt informationsverksamhet.

Likaså upprustas stugan på Arskagen. Byggnaderna kan (på sikt) komma att bli utnyttjade för kursverksamhet eller dylikt.

3.2.6 Enkel brygga med plats för 2-4 båtar placeras vid Linsön.

3.2.7 Tältning får ej ske annat än efter anvisning av naturvårdsförvaltaren (och då i första hand på Ö Nötön och Arskagen). Syftet med denna möjlighet till undantag från campingförbudet är att kunna genomföra kurser eller speciella studier.

3.3 Kommunikationer

3.3.1 Vägavtal har träffats med ägaren till Nynäs gård och vägen till Linsön är iordningställd. Justering av vägsträckningen förbi brukningscentrum vid Nynäs har skett i samarbete med ägaren.

3.3.2 Avtal har träffats med markägare och övriga berörda beträffande vägen mellan Staa och Sörgårdsholmen.

3.3.3 Uppgörelse om väg till V Nötön och vägunderhåll samt P-plats har träffats med markägaren.

Allmänheten skall normalt ej nyttja vägen längre än till P-plats (se karta sid 26). Naturvårdsförvaltningen äger dock rätt att utnyttja vägens fortsättning mot Östra Nötön. Dessutom skall särskilda grupper (av t ex rörelsehindrade) även tillåtas att utnyttja vägen. Vägens sträckning har ändrats så att den löper omedelbart utanför (och söder om) brukningscentrum vid V Nötön.

3.3.4 Färister iordningställes där omdragning av betesstängsel inte kan utföras. Så har skett på följande platser, Västra Nötön, Staa (2 st), Sörgårdsholmen samt området i anslutning till Myrhult (3 st).

3.3.5 Parkeringsplatser är iordningställda vid inkörsportarna till reservatet; Västra Nötön, Sörgårdsholmen och Linsön. Eftersom de två senare platserna ligger i anslutning till betesområden stängs P-platserna in med tråd och slana.

3.3.6 Möjligheterna att trafikera skärgården är begränsade på grund av de omfattande vassfälten och de många moränryggarna. Med hänsyn till fågellivet bör endast ett fåtal båtleder hållas öppna. Två stora leder enligt karta i bil 6 föreslås därför hållas öppna. Hastighetsbegränsning till 7 knop gäller.

198 12 30 000 Skrivab Växjö

3.4 Information

3.4.1 Vid parkeringsplatserna, Linsöstugan, "tvättstugan" Ö Nötön, Arskagen och på Fruskär iordningställes anslagstavlor utrustade med kartor, informationsskyltar, reservatsbestämmelser m m. Foldrar och besöksböcker bör finnas tillgängliga. Vid Linsöstugan och Arskagen ordnas mer omfattande information.

3.4.2 Folder bör framställas i av statens naturvårdsverk rekommenderat utförande. Sammanfattning på engelska, tyska. Enklare folder (typ stencilerat kartblad) bör finnas tillgänglig vid informationscentralerna inom naturreservatet.

3.4.3 Informationsskyltar enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar skall uppsättas i första hand vid informationscentralerna samt vid landstigningsplatser. Dessutom vid näraliggande hamnar såsom Bengtsgård där hastighetsbegränsningen för båtar tydligt bör framgå.

3.4.4 Fasta "naturstigar" med information ordnas i anslutning till markerade strövstigar.

3.4.5 Spårmarkering där sådan erfordras, gränsmarkering och dylikt skall utföras enligt svensk standard.

3.4.6 Vägvisningen skall göras mycket tydlig och informativ (med sikte på första-gångs-besökarens behov).

3.4.7 Tillsynsman skall i möjligaste mån bistå allmänheten med information om naturreservatet.

3.4.8 Guidade visningar bör anordnas (vår- och sommartid) under ledning av tillsynsmannen eller speciell guide. Kännedom om detta sprides på lämpligt sätt. Syftet skall inte i första hand vara att locka in nya stora skaror utan i stället att kanalisera de besök som ändå i stor omfattning görs. Denna speciella tillsyns- och informationsverksamhet planeras (av naturvårdsförvaltaren) så att tillströmningen av besökare under försommaren kan mötas och fördelning ske i tid och rum.

3.4.9 Besök av skolklasser och andra större grupper bör så långt som möjligt utformas i samråd med naturvårdsförvaltaren så att störningar undvikes.

3.4.10 Vägvisningen vid allmän väg sker så att fördelning på de olika utgångspunkterna (P-platserna) kan ske.

4. TILLSYN

Reservatet är primärt av naturvetenskapligt intresse men lockar likväl en bred publik. En förhållandevis omfattande tillsyn behövs för att begränsa störningar inom området.

1981-12 30 000 Skrivas Växjö

Tillsyn skall fortlöpande ske av att gällande reservatsbestämmelser och villkor i meddelade dispensbeslut följs, samt att anordningar för allmänheten hålles i gott skick. Tillsynen kombineras normalt med naturinformation och övriga arbeten inom reservatet.

Naturvårdsförvaltaren bör engagera lämplig ortsbo för tillsyn (plus underhållsarbeten, information och dokumentation). Avtal och arbetsinstruktion för tillsynsman upprättas av naturvårdsförvaltaren i samråd med länsstyrelsen.

Under högsäsong - vår och försommar - bör tillsynsverksamheten utökas.

Tillsynspersonal skall bära klädsel med naturvårdssymbolen väl synlig.

Aktuella uppgifter om hur ansvarig tillsynsman kan nås av allmänheten skall finnas tydligt anslagna.

5. DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren skall fortlöpande dokumentera utförda åtgärder, effekter av utförda åtgärder, besöksförhållanden och konsekvenser av störningar förorsakade av besökare samt naturförhållanden. Uppgifterna sammanställes och rapporteras årligen.

Naturförhållandena skall ytterligare studeras och dokumenteras. Naturvårdsförvaltaren och länsstyrelsen skall verka för att sådan dokumentation sker på olika sätt - genom tillsynspersonal, kunniga ortsbor, forskare och berörda institutioner. Naturvårdsförvaltaren skall i samarbete med (lokal) ornitologisk sakkunskap följa fågelbeståndets eventuella förändringar genom återkommande häckfågeltaxeringar med 3-5 års intervall.

Befintliga, botaniska provytor revideras med ca 5 års intervall.

Inom mer intensivt frekventerade delområden skall naturvårdsförvaltaren studera eventuellt slitage på mark och vegetation.

Dokumentationen skall utgöra underlag för

1. budgetering

2. information

3. revidering av skötselplan.

1981-12 30 000 Skrivab Växjö

6. NATURVÅRDSFÖRVALTNINGENS EKONOMI

Kostnaderna för de åtgärder som behandlas i skötselplanen har bedömts och sammanställs i bil 9. Åtgärder och kostnader har i sammanställningen fördelats på delområden.

Åtgärder som hänger samman med normalt jord- och skogsbruk förutsätts bekostas av respektive markägare eller arrendator.

Större arbeten typ renovering av byggnader (Arskagen) förutsätter projektering som AMS-arbete.

Omhändertagande av sopor och latrin vid bilväg (parkeringsplats) bekostas av Kristinehamns kommun. Beträffande övriga föreslagna åtgärder ansvarar staten för kostnaderna.

Större satsning på informationsverksamhet torde förutsätta särskilda anslag. Naturvårdsförvaltaren bör i samarbete med länsstyrelsen sträva efter att förmå andra intressenter att bidraga till sådan satsning.

Även beträffande dokumentationen av naturförhållandena förutsättes resurser bli tillförda från olika intressenter.

Intäkter kan väntas endast i mycket begränsad omfattning. Följande kan bli aktuellt;

Viss begränsad avverkning i skogsbestånd som naturvårdsfonden disponerar. Detta gäller naturvårdsfondens marker samt del av Nynäs 2:1 där särskild överenskommelse träffats om intrångsersättning. Avkastningen av det begränsade skogsbruk som skötselplanen innebär för dessa marker tillkommer staten (jämför länsstyrelsens beslut från 1981-01-29).

Upplåtelse av jakt- och fiskerätt. Endast begränsad jakt skall ske enligt uttalanden från naturvårdsverket i samband med förvärv av fastighet. Upplåtelse - i första hand av fiskerätt - bör normalt kombineras med avtal om tillsynsuppdrag.

Hyra av byggnad (eller del därav) för t ex kursverksamhet kan på sikt bli aktuell.

Guidade visningar enligt särskild överenskommelse är en form av informationsverksamhet som bör eftersträvas.

1981-12 30 000 Skrivab Växjö